Finansutskottets betänkande

1982/83: 51

om särskilda frågor rörande statsbudgetens utgifter för budgetåret 1983/84 (prop. 1982/83: 100 bil. 1 och 1982/83: 150 bil. 1)

I *bilaga 1* till *proposition 1982/83: 100* (budgetpropositionen) har regeringen föreslagit riksdagen

5. att för budgetåret 1983/84, i avvaktan på slutliga förslag i kompletteringspropositionen och i enlighet med vad som förordats i propositionen

b) beräkna förändringar i anslagsbehållningar,

c) beräkna förändringar i dispositionen av rörliga krediter,

d) beräkna beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto.

I *bilaga 1* till *proposition 1982/83: 150* (kompletteringspropositionen) har regeringen

dels föreslagit riksdagen att

4. godkänna i propositionen framlagd beräkning av förändringarna i anslagsbehållningarna för budgetåret 1983/84,

5. godkänna i propositionen framlagd beräkning av förändringarna i dispositionen av rörliga krediter för budgetåret 1983/84,

6. godkänna i propositionen framlagd beräkning av beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto för budgetåret 1983/84,

dels berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i propositionen om (18) statliga kreditgarantier.

I den med anledning av proposition 1982/83: 150 väckta *motionen 1982/83: 2417* av Ulf Adelsohn m. fl. (m) hemställs

4. att riksdagen vid beräkning av beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto för budgetåret 1983/84 beaktar de förslag som lagts i motionen.

Utskottet

Statliga kreditgarantier

De *kreditgarantiramar* som regeringen medgivit uppgick 31 december 1982 till 121,4 miljarder kronor. Det finns dock inom ramarna stora outnyttjade belopp, framför allt inom ramen för exportkreditgarantier.

Ramarna för statliga garantiåtaganden ökar till budgetåret 1983/84 enligt den sammanställning som redovisas i kompletteringspropositionen med 10,9 miljarder kronor. Det är främst garantierna till varvsindustrin som ökar. Riksdagen har därutöver med anledning av proposition 1982/83: 168 beslutat om en ram för garantiåtaganden i samband med genomförandet av Tele-X-projektet till ett belopp på 985,5 milj. kr. Utskottet beräknar där-

med att ramarna för de statliga garantiåtagandena uppgår vid innevarande budgetårs slut till 133,2 miljarder kronor.

De statliga kreditgarantierna påverkar inte direkt de statliga utgifterna så länge en låntagare klarar av ett låneengagemang. Under senare år har dock lämnade garantier måst infrias i ökande utsträckning. Under perioden 1 juli–31 december 1982 uppgick utgifterna till följd av infriade garantier till 612 milj. kr. medan utgifterna för hela budgetåret 1981/82 uppgick till ca 400 milj. kr.

Utskottet har inte något att erinra mot den redovisning som lämnas i det reviderade budgetförslaget.

Statsbudgetens utgifter budgetåret 1983/84

I budgetpropositionen beräknades statsbudgetens utgifter budgetåret 1983/84 till 294,4 miljarder kronor. Regeringen har i särpropositioner framlagda före den 30 mars 1983 begärt ytterligare utgifter på 1,7 miljarder kronor för budgetåret 1983/84. Dessa avser främst stöd till LKAB, teko- och varvsindustrierna.

Regeringen har därefter i kompletteringspropositionen föreslagit att sammanlagt 1,5 miljarder kronor anvisas för arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Riksgäldskontoret har företagit en ny beräkning av utgifterna för räntor på statsskulden för budgetåret 1983/84. Dessa beräknas nu till 55 400 milj. kr. vilket är 1 100 milj. kr. mindre än i budgetpropositionen.

Utskottet har sammanställt de förändringar riksdagen beslutat i de framlagda regeringsförslagen (se tabell 1). En specifikation av anslagsförändringarna lämnas i *bilaga*. Riksdagen har beslutat om ökade anslag med 337,3 milj. kr. och minskade anslag med tillsammans 12,4 milj. kr. Sammantaget skulle således statsutgifterna öka med 324,9 milj. kr.

Tabell 1. Sammanställning av riksdagens beslut med anledning av regeringens förslag till statsbudget för budgetåret 1983/84 och förslag i särpropositioner

(1 000-tal kr.)

	Av regeringen föreslaget belopp	Av riksdagen beslutat belopp	Förändring Ökning (+) Minskning (−)
Utgiftsanslag:			
Kungl. hov- och slottsstaterna	27 977	27 977	0
Justitiedepartementet	7 958 402	7 958 402	0
Utrikesdepartementet	7 882 055	7 882 085	+ 30
Försvarsdepartementet	22 091 514	22 080 514	− 11 000
Socialdepartementet	70 173 122	70 470 122	+ 297 000
Kommunikationsdepartementet	14 118 352	14 118 352	0
Finansdepartementet	13 460 836	13 460 836	0
Utbildningsdepartementet	34 348 688	34 371 099	+ 22 411
Jordbruksdepartementet	6 932 288	6 932 288	0
Arbetsmarknadsdepartementet	17 239 436	17 256 436	+ 17 000
Bostadsdepartementet	22 083 647	22 083 647	0
Industridepartementet	11 686 474	11 687 337	+ 863
Civildepartementet	6 164 269	6 164 269	0
Riksdagen och dess verk	492 426	491 071	− 1 355
Räntor på statsskulden m. m.	55 400 000	55 400 000	0
Oförutsedda utgifter	1 000	1 000	0
Summa utgiftsanslag	*290 060 486*	*290 385 435*	+ *324 949*

De sammanlagda förändringarna av utgiftsanslagen budgetåret 1983/84 framgår av följande sammanställning (milj. kr.)

Utgiftsanslagen enligt budgetpropositionen	287 868
Förslag lämnade i särpropositioner	+ 1 751
Statsskuldräntor	− 1 100
Summa utgiftsanslag i kompletteringspropositionen	288 519
Av regeringen därutöver föreslagna utgifter	+ 1 541
Av riksdagen beslutade förändringar	+ 325
Summa utgiftsanslag i statsbudgeten	*290 385*

I det reviderade budgetförslaget räknar föredragande statsrådet Kjell-Olof Feldt med att 3 miljarder kronor av *anslagsbehållningarna* kommer att förbrukas under budgetåret 1983/84. Behållningarna beräknas vid ingången av året den 1 juli 1983 uppgå till 21,2 miljarder kronor.

Föredraganden räknar bl. a. med att exportkreditnämnden och televerket påtagligt kommer att behöva öka sitt utnyttjande av beviljade *rörliga krediter*. Mot bakgrund härav beräknas utnyttjandet av de rörliga krediterna öka med 1 500 milj. kr.

I syfte att redan i statsbudgeten redovisa den totala budgetbelastningen brukar i statsbudgeten föras upp en ospecificerad post *Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto* för sådana utgifter och inkomster där konkreta förslag ännu inte föreligger eller där beloppen inte exakt kan beräknas. I det reviderade budgetförslaget föreslås posten beräknas till 5 000 milj. kr.

för budgetåret 1983/84. I detta belopp ingår förutom medel på tilläggsbudget, medel för vissa arbetsmarknads- och industripolitiska insatser. Föredraganden nämner dessutom vissa inkomstförstärkande åtgärder som kommer att vidtas under budgetåret.

Då riksdagen avslagit de olika åtgärder som förs fram i *motion 2417* finns ingen anledning att på grundval av motionen ändra beräkningen av posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto.

Riksdagen har av de medel som i kompletteringspropositionen avsattes under posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto för arbetsmarknadspolitiska insatser nu anvisat 1541 milj. kr. på olika anslag under arbetsmarknads-, utbildnings- och bostadsdepartementens huvudtitlar. Detta innebär att posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto bör reduceras med motsvarande belopp.

Av propositionen framgår vidare att finansieringen av skattereformens andra steg år 1984 och finansieringen av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna har beaktats under denna post. Som framgår av utskottets betänkande 1982/83: 52 har de delar av denna finansiering som riksdagen redan beslutat inberäknats under statsbudgetens inkomster. De har därför räknats upp med sammanlagt 2645 milj. kr. jämfört med i det reviderade budgetförslaget. Posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto bör med anledning härav räknas upp med motsvarande belopp.

Nettot av de av riksdagen beslutade förändringarna innebär således att posten Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto med samma förutsättningar i övrigt som angavs i kompletteringspropositionen bör beräknas till 6000 milj. kr.

Utskottet beräknar statsutgifterna för budgetåret 1983/84 på följande sätt.

Statsutgifter 1983/84	Det reviderade budgetförslaget (milj. kr.)	Utskottet
Utgiftsanslag	288519	290385
Förändringar i anslagsbehållningar	3000	3000
Ändring av disposition av rörliga krediter	1500	1500
Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto	5000	6000
Summa statsutgifter	*298019*	*300885*

Utskottet hemställer

1. att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförts i proposition 1982/83: 150 bilaga 1 moment 18 om statliga kreditgarantier,
2. att riksdagen godkänner i proposition 1982/83: 150 bilaga 1 moment 4 framlagd beräkning av förändringar i anslagsbehållningarna för budgetåret 1983/84,

3. att riksdagen godkänner i proposition 1982/83: 150 bilaga 1 moment 5 framlagd beräkning av förändringar i dispositionen av rörliga krediter för budgetåret 1983/84,
4. att riksdagen avslår motion 1982/83: 2417 yrkande 4,
5. att riksdagen med anledning av i proposition 1982/83: 150 bilaga 1 moment 6 framlagd beräkning av beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto, för budgetåret 1983/84 godkänner vad utskottet anfört.

Utskottet hemställer att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 3 juni 1983

På finansutskottets vägnar
ARNE GADD

Närvarande: Arne Gadd (s), Rolf Wirtén (fp) Lars Tobisson (m), Paul Jansson (s), Nils Åsling (c), Per-Axel Nilsson (s), Lennart Blom (m), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Rämgård (c), Torsten Karlsson (s), Bo Södersten (s), Hugo Hegeland (m) och Carl-Henrik Hermansson (vpk).

Bilaga

Specifikation av anslagsförändringar i förhållande till regeringens förslag budgetåret 1983/84

Bet. nr	Prop. nr	Huvudtitel Anslag	Av regeringen föreslaget belopp	Av riksdagen beslutat belopp	Förändring Ökning (+) Minskning (−)
		III. Utrikesdepartementet			+ *30 000*
NU 50	100 bil. 5	Byrån för handels- och råvarufrågor	6 906 000	6 936 000	+ 30 000
		IV. Försvarsdepartementet			− *11 000 000*
FöU 9	100 bil. 6	Frivilliga försvarsorganisationer m. m.	64 300 000	69 300 000	+ 5 000 000
NU 42	130	Beredskapslagring och industriella åtgärder	301 080 000	285 080 000	− 16 000 000
		V. Socialdepartementet			*+297 000 000*
SoU 40	174	Bidrag till driften av kliniker för psykiskt sjuka m. m.	4 126 000 000	4 423 000 000	+297 000 000
		VIII. Utbildningsdepartementet			+ *22 411 000*
KrU 24	100 bil. 10	Bidrag till Operan och Dramatiska teatern	198 473 000	198 443 000	− 30 000
KrU 26	100 bil. 10	Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet	44 670 000	43 945 000	− 725 000
UbU 20	100 bil. 10	Särskilda åtgärder på skolområdet	209 042 000	209 342 000	+ 300 000
UbU 24	100 bil. 10	Utbildning för tekniska yrken	552 073 000	551 823 000	− 250 000
UbU 25	100 bil. 10	Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken	254 945 000	256 169 000	+ 1 224 000
UbU 29	100 bil. 10	Lokala och individuella linjer och enstaka kurser	334 024 000	332 800 000	− 1 224 000
UbU 31	100 bil. 10 120	Samhällsvetenskapliga fakulteterna	176 688 000	177 188 000	+ 500 000
UbU 30	100 bil. 10	Kungl. biblioteket	38 815 000	39 031 000	+ 216 000
KrU 21	100 bil. 10	Sveriges Radio AB för verksamhet vid Sveriges Utbildningsradio AB	119 000 000	121 300 000	+ 2 300 000
SfU 19	100 bil. 10	Vuxenstudiestöd	582 400 000	602 400 000	+ 20 000 000
KrU 22	100 bil. 10	Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m.	5 559 000	5 659 000	+ 100 000
		X. Arbetsmarknadsdepartementet			+ *17 000 000*
AU 29	130	Tillfälligt sysselsättningsbidrag för textil- och konfektionsindustrierna	247 000 000	264 000 000	+ 17 000 000
		XII. Industridepartementet			+ *863 000*
NU 39	110	Industridepartementet	35 546 000	36 309 000	+ 763 000
NU 39	113	Statens industriverk: Förvaltningskostnader	46 021 000	46 121 000	+ 100 000
		XIV. Riksdagen och dess verk			− *1 355 000*
KU 27[1]		Riksdagsutskottens studieresor	1 800 000	2 350 000	+ 550 000
FiU 43		Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader	41 757 000	39 852 000	− 1 905 000

[1] Förändringen redovisas även i prop. 1982/83: 150 bilaga 1.7.

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1983